

Kaupunkiympäristön palvelualue

Toimintaympäristö ja sen muutokset

2010-luku on ollut Kuopiossa voimakkaan kasvun aikaa ja Kuopiolla on edelleenkin edellytykset vahvaan kasvuun. Tonttikysynnän ja rakentamisen tason säilyttämiseksi kaupungin on pystyttävä tarjoamaan monipuolisia vaihtoehtoja. Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta toteuttaa merkittävältä osin kaupungin kasvu- ja kilpailukykystrategian tavoitteita infrastruktuurin, tonttitarjonnan, liikennejärjestelmän sekä kaupunkiympäristön toimivuuden ja laadun osalta. Toiminta vaikuttaa voimakkaasti kaupungin vetovoimaisuuteen ja asiakastyytyvyyteen.

Kiertotalous, jätteiden tulevaisuus sekä viihtyisä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö nousevat yhä merkittävämmiksi. Tällainen kehitys haastaa perinteiset ratkaisut ja edellyttää verkostoitumista eri yhteistyötahojen kanssa. Toimintaympäristön muutosta tuetaan panostamalla lisää kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiin. Joukkoliikenne tukee vahvasti seudun elinvoimaa sekä taloudellista kehitystä. Joukkoliikenteen käyttäjämäärät ovat kasvaneet voimakkaasti ja sitä kehitetään edelleen keskisuurten kaupunkiseutujen edelläkävijäksi. Myös Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenne 2025 -ohjelman tarkistaminen käynnistetään.

Merkittävä rooli kaupungin kasvun toteuttamisessa on riittävän ja monipuolisen asunto- ja yritystonttitarjonnan säilyttäminen. Vuosittainen asuntotuotantotavoite on nostettu 1200 asunnon tasolle tuleville vuosille. Tavoitteeseen pääsy edellyttää, että pitkäjänteistä panostusta tonttituotantoon jatketaan ja kaavoitus etenee suunnitelman mukaisesti. Tämä edellyttää myös yhä enemmän osallistamisen ja erilaisten selvitysten myötä aikaa vievää täydennysrakentamiskaavoitusta sekä keskusta-alueelle että lähiöihin.

Kuntaliitosten ja raakamaan ostojen seurauksena kaupungin metsäomaisuus on kasvanut. Lisäksi metsien hyvän hoidon seurauksena metsien puuston kasvu on kohonnut n. 60 000 k-m³:n tasolle. Kohonnut puuston kasvu antaa mahdollisuuden n. 40 000 k-m³:n hakkuusuunnitteeseen. Edellä mainitulla hakkuusuunnitteella pystytään ottamaan huomioon sekä kaupungin metsien tärkeä merkitys asukkaiden virkistymetsinä, että luonnon monimuotoisuusarvot.

Kuopio kuuluu resurssiviisauden edelläkävijäkuntien FISU-verkoston ja Kuopio on käynnistänyt resurssivisaustuksen, joka vaatii laajasti kaupunkiorganisaation sitoutumista. Resurssivisaustyö lisää hankemahdollisuuksia merkittävien yhteistyökumppaneiden kanssa, mutta hankkeet edellyttävät kuntarahoitussuutusta ja työpanosta. Uudet innovatiiviset mm. kiertotalouteen liittyvät tutkimus- ja kehityshankkeet tutkimus- ja oppilaitosten kanssa vahvistavat Kuopion osaamiskeskittymistä ja luovat mahdollisuuksia uudelle liiketoiminnalle Kuopiossa. Jätehuollon viranomaispalveluissa edistetään jätteepoliittisen ohjelman mukaisesti kierrätystä laajentamalla hyötyjätteiden erilliskeräyspalveluita ja kannustamalla taksalla hyötyjätteiden keräykseen.

Vesihuoltolain ja MRL:n muutoksella on merkittävä vaikutus kaupungin toimintaan ja vesihuollon resursointiin. Hulevesien kokonaishallinta ja suunnittelu myös viemäreiden osalta siirtyi vuonna 2018 kokonaan Kuopion Vedeltä kaupunkiympäristön palvelualueelle. Tähän muutokseen liittyy hulevesimaksun käyttöönotto.

Asukkaiden vuorovaikutusta osana elinympäristön ja palvelujen suunnittelua lisätään. Asukaslähtöinen kehittämistoiminta kytkeytyy käyttäjälähtöisten palvelujen ja vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen. Asukkaat osallistuvat suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja kehittämiseen. Asukkaiden omaehtoista yhteisöllistä toimintaa elinympäristönsä kohentamiseksi vahvistetaan myös mm. talkoorahan avulla ja aktivoidaan pitäjäraatien sekä kyläyhdistysten toiminnan kautta.

Tulevaisuuden toimintaympäristöä analysoitaessa suoritetaan digitaalisten mahdollisuuksien arviointi ja mahdollisimman monipuolinen hyödyntäminen osana toiminnan kehittämistä. Mahdollisuuksia avaavat myös

kannustavat älykkäät järjestelmät, mm. tietomallinnuksen käyttö suunnittelusta toteutukseen ja eri älyjärjestelmien datan hyödyntäminen mm. kaupunkisuunnittelussa. Digitaalisuus tuo muutoksia myös infran hallintaan. Esimerkiksi pienvenepalvelujen ja viljelypalstojen hallinta siirtyy kokonaan digitaaliseen järjestelmään. Samalla muukin infran hallinta tullaan siirtämään vähitellen uuteen järjestelmään.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Taloudellisten ja toiminnallisten haasteiden saavuttaminen edellyttää tonttitarjonnan riittävyden ja monipuolisuuden varmistamista kaupungin kasvuohjelman mukaisilla alueilla sekä täydennysrakentamisalueiden kaavoitusta, kunnallistekniikan rakentamista ja aktiivista maanhankintaa.

Kasvavan Kuopion yksi tärkeimmistä kehittämisalueista on Savilahden alue. Savilahden kaupunginosaa suunniteltaessa ja rakennettaessa halutaan ylittää perinteiset kaupunkisuunnittelun rajat ja verkostoitua kansainvälisesti. Hankkeen aikana etsitään ne vähähiilisyttä edistävät, innovatiiviset ja älykkäät ratkaisut, jotka on mahdollista toteuttaa Savilahdessa alueen rakentuessa. Hankkeessa tehdään laajaa vuorovaikutustyötä ja haetaan yhdessä eri toimijoiden kanssa parhaita ja toteuttamiskelpoisia ratkaisuja. Savilahdentien ja sen lähiympäristön rakentaminen toteutetaan allianssihankeena kolmen vuoden aikana. Allianssihankeeseen suunnittelu on edennyt niin pitkälle, että varsinainen toteutus voidaan aloittaa vuoden 2019 alusta.

Voimakkaasti lisääntyneiden yhdyskuntarakentamisen investointitavoitteiden johdosta myös maaomaisuudesta saatava tuotto yritetään maksimoida korkean investointivaiheen aikana. Arvotontit luovutetaan myymällä, mutta suuriin myyntivoittotavoitteisiin liittyy erittäin korkea taloudellinen riski. Tonttien kysyntä riippuu kuitenkin ensisijaisesti asuntomarkkinoiden ja asuntotuotannon kehityksestä.

Pientaloalueiden uudisrakentamisen painopiste on Hiltulanlahden alueella ja kerrostalorakentaminen painottuu keskustan täydennysrakentamisalueille. Kaupunkikeskustan keskeisiä kehityshankkeita ovat Asemanseutu, Kuopionlahti, Kuntolaakso ja Mölymäki. Ydinkeskustassa jatkuu Snellmaninpuiston perusparantaminen sekä Matkustajasataman laajentaminen. Myös Puijon alueen kehittäminen on yksi painopistealueista. Maankäyttösopimusneuvotteluilla edistetään keskeisten hankkeiden ja täydennysrakentamishankkeiden toteutumista.

Omakotitonttien luovutuksen pääalueina ovat Hiltulanlahden II –alue ja Jynkän täydennysrakentamisen alue. Omakotitonttien kysyntä on tasaantunut noin 60 tontin vuositasolle. Myös maaseutukeskuksien ja haja-asutusalueiden omakoti- ja yritystonttien saatavuudesta ja markkinoinnista huolehditaan.

Entistäkin enemmän kiinnitetään huomiota tuleviin hoito- ja ylläpitokustannuksiin. Katujen saneerauksessa ja uudisrakentamisessa hyödynnetään elinkaariajattelua, jotta rakenteet ovat pitkäikäisiä ja helppohoitoisia. Maaomaisuuden ja kaupungin käytöstä poistuvien kiinteistöjen jalostusta ja myyntiä tehostetaan edelleen mm. aktiivisella yhteistyöllä rakentajien kanssa. Valmistelussa otetaan huomioon palveluverkoston kehittäminen.

Myös infran kunnan hallinnasta on pidettävä huolta, koska niukat kunnossapidon resurssit rakenteiden vanhentuuksessa johtavat ennenaikaiseen kulumiseen, vaurioitumiseen ja palvelutason alenemiseen lyhentäen rakenteiden käyttöikää olennaisesti. Tämän johdosta kunnossapidon tason hienoinen nostaminen ja riittävästä rahoituksesta huolehtiminen ovat ensiarvoisen tärkeää korjausvelan pienentämiseksi.

Tilaja-toiminnan kehittämisessä painopiste on sopimusten sisällössä ja suunnittelun ohjauksessa. Kilpailutuksen ajoitus koko toteutusketjun osalta on entistä tärkeämpää. Osa hankinnoista tehdään avoimen kilpailun kautta ja myös vuonna 2019 osa rakentamishankkeista kilpailutetaan. Hankinnoissa pyritään käyttämään palkitsevia ja kumppanuuteen perustuvia hankintamuotoja. Hankinnoissa edistetään resurssiviisautta, kuten ylijäämämaiden ja kierrätysmateriaalien mahdollisimman tehokasta käyttöä. Vuosittaista kiinteistöverokertymää pyritään parantamaan tarkistamalla rakennusrekisterin tietosisältöä ja vertaamalla sitä verottajan aineistoon. Työn etenemiseksi rakennusvalvonnassa järjestellään tehtäviä uudelleen ja kohdennetaan työpanosta

rekisteritietojen tarkistamiseen. Euromääräiset vaikutukset näkyvät kaupungin taloudessa noin vuoden viiveellä.

Kuopiota markkinoidaan haluttuna asuinkaupunkina. Kaupunki luo edellytyksiä ja edistää valtion tuetun asuntotuotannon (vuokra- ja asumisoikeusasunnot) toteutumista myös tulevina vuosina kaupungin väestönkasvun ja ikääntymisen tarpeiden mukaan. Myös asuntokannan korjaustoimintaa ja esteettömyyttä edistetään.

Ilmastopoliittisen ohjelman ja energiatehokkuussopimuksen toteuttaminen sekä kestävä kehityksen huomiointi on edelleen tärkeä painopistealue koko kaupunkitasolla. Kuopio on mukana FISU-kuntien verkostossa, Circwaste-hankkeessa ja KierRe-hankkeessa. Luonnon monimuotoisuusohjelmaa toteutetaan edelleen ja siihen liittyen osallistutaan Liito-orava-LIFE -hankkeeseen, joka liittyy kaavoituksen ja luonnon-suojelun yhteensovittamiseen.

Joukkoliikenteen toimivuutta kehitetään ja Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenne 2025 -ohjelman tarkistaminen käynnistetään. Uusi linjastosuunnitelma on valmistunut ja se huomioidaan tulevissa kilpailutuksissa. Tulevat sopimukset tehdään kaikki bruttomallilla ja niihin sisällytetään laatupalkkiojärjestelmä asiakaskokemuksen parantamiseksi. Joukkoliikenteen kilpailutukset hoitaa jatkossa Sansia Oy.

Jätehuollon viranomaispalveluissa tullaan päivittämään kunnalliset jätehuoltomääräykset vastaamaan uutta jätelainsäädäntöä. Jätehuollon seurannassa työn alle otetaan vuosina 2017-2018 valmistuneiden rakennusten jätehuoltoon liittymisen tarkastelu, jotta nämä rakennukset saadaan kattavasti järjestetyn jätehuollon piiriin. Jätelautakunta on hyväksynyt vuonna 2018 uuden jätehuollon palvelutason, joka edellyttää entistä laajempaa hyötyjätteiden erilliskeräystä ja tähän liittyen jätehuollon viranomaispalveluissa tullaan määrittelemään hyötyjätteiden kiinteistöittäinen jätteenkuljetusalue.

Muuttuvaan lainsäädäntöön liittyvissä asioissa sekä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi on tarpeen tehostaa neuvontaa, ohjausta ja yhteistyötä. Rakentajien ohjauksessa pääpaino on rakennusten terveellisyydessä ja omatoimisen asumisen tukemisessa.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen, vahva panostus investointeihin ja hulevesivastuiden siirtyminen kaupunkiympäristön palvelualueelle edellyttävät resursoinnin vahvistamista. Kaupunkiympäristön palvelualueen henkilöstöresurssit kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna muutamalla henkilötyövuodella.

Henkilöstösuunnitelma

Mittarin nimi	TP 2017	TA 2018	Ennuste 2018	TA 2019
Kokonaistyöaika (ilman työllistämistä) htv	212,3	219	216,5	222
Sairauspoissaolot kalenteripv / htv	10,7	9,1	10,6	10
Tapaturmapoissaolot kalenteripv / htv			0,5	0,2

Henkilöstön kehittäminen

Lähivuosina on vaihtuvuutta useissa erityisosaamista vaativissa tehtävissä. Tämä edellyttää rekrytointien suunnitelmallisuutta tulevaisuuden osaamistarpeet ennalta kartoittaen. Tavoitteena on, että palvelualue kehittyy haluttuna työnantajana. Rekrytoinneissa huomioidaan mahdollisuus siihen, että henkilöstö huolehtii myös palveluprosessien ja palvelualueiden rajat ylittävistä tehtävistä. Ostopalvelujen käyttö ja kumppanuuDET edellyttävät riittäviä ohjausresursseja.

Tilaaajaosaamisen merkitys on kasvanut viime vuosina. Henkilöstön tulee tilaaja-asiantuntijuuden lisäksi omaa hyvät asiakasvuorovaikutustaidot. Kustannusseurantaan ja määrärahojen käyttöön sekä toiminnan taloudellisuuteen panostetaan entistä enemmän. Koulutusta tarvitaan myös lainsäädännössä tapahtuvien muutosten myötä. Sähköisten palveluiden käyttöönoton laajentaminen vaatii edelleen palveluprosessien uudelleen tarkastelua ja henkilöstön perehdyttämistä uusiin toimintatapoihin.

Henkilöstön monitaitoisuutta edistetään ja tuetaan henkilöstöä ottamaan vastaan yhä laajenevia tehtäväkokonaisuuksia toimintaympäristö huomioiden. Vuorovaikutustaidot, tiedonkulku ja kokonaisvaltainen ympäristöosaaminen sekä ekotehokkuuden hallinta korostuvat. Näiden taitojen ylläpitäminen ja hyödyntäminen edellyttävät työssä jaksamiseen panostamista mm. koulutuksen ja työhyvinvoinnin osalta.

Kaupunkiympäristön palvelualue tarjoaa harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille edistääkseen tulevaisuuden työvoiman saatavuutta.